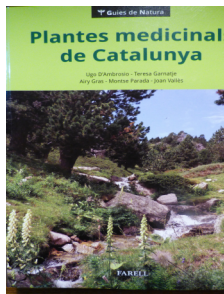

PLANTES MEDICINALS DE CATALUNYA

Autors:
Ugo D'Ambrosio
Teresa Garnatje
Airy Gras
Montse Parada
Joan Vallès

Editorial:
Farell (2020)

Aquest és el tercer llibre del grup de recerca en etnobotànica EtnoBioFiC que publica l'editorial Farell. EtnoBioFiC (www.etnobioc.cat) és un grup d'investigació, vinculat a la Universitat de Barcelona i a l'Institut Botànic de Barcelona, que estudia el coneixement tradicional de les plantes i els canvis evolutius en el genoma vegetal. Les tres publicacions provenen d'un recull de dades fet a partir d'entrevistes semiestructurades fruit de les prospeccions etnobotàniques que l'equip duu a terme arreu del territori català. Així doncs, lluny de ser un resum d'usos descrits a la bibliografia actual, reflecteixen l'originalitat del coneixement recollit a partir del saber popular. Tot i tenir el mateix enfocament, els dos llibres anteriors se centraven en les plantes del Pirineu català; en canvi, en aquest darrer s'ha ampliat l'àmbit geogràfic a tot Catalunya.

Per a la seva publicació s'han escollit 50 plantes medicinals d'entre els més de 1.600 tàxons dels quals el grup té dades. A la tria feta trobarem espècies molt conegudes, com poden ser la farigola (*Thymus* sp.), el fonoll (*Foeniculum vulgare*), el saüc (*Sambucus nigra*), l'arç blanc (*Crataegus monogyna*) o la calèndula (*Calendula* sp.). I també d'altres que potser us sorprendran perquè el coneixement de les seves aplicacions no és tan estès, com l'herba blanca (*Senecio leucophyllus*), la pota de cavall (*Tussilago farfara*) o l'herba del meu (*Meum athamanticum* subsp. *athamanticum*).

Cadascuna de les plantes es presenta en format de fitxa amb les dades bàsiques: noms comuns, una breu descripció de l'espècie, la seva ecologia i distribució. Els següents apartats de la fitxa fan referència a la seva utilització. La secció principal és la dels usos medicinals populars, on es detalla la part de la planta emprada i com fer-ho en cada cas: tisanes, tintures, maceracions, etc. La complementen les indicacions per a la seva recol·lecció i conservació, una breu al·lusió a alguns usos populars no medicinals i la recepta d'algun preparat fet amb la planta que s'explica de forma més detallada. Les imatges, una o dues per planta, es presenten agrupades a la segona meitat del llibre. El fet de tenir-les totes juntes no en fa-

cilita la identificació, que seria molt més ràpida i còmoda si la fotografia fos a la fitxa corresponent.

Aquest llibre és el fruit dels resultats de més de trenta anys de recopilació de dades de forma rigorosa i constant per part d'aquest grup de recerca, i posa en valor el tresor únic que és recollir de primera mà el saber popular dels usos medicinals de les plantes. El conjunt de dades de les quals es deriven les expressades en aquestes fitxes contenen informació subministrada per uns 2.600 informants repartits arreu de Catalunya, fet que els dona un elevat valor testimonial. Moltes han estat publicades amb anterioritat en diversos formats com ara treballs acadèmics i articles científics, però gràcies a aquesta obra es posen a l'abast del públic en general. Els aficionats a tot aquest món, inevitablement, hi trobareu a faltar espècies, potser esperades en llegir-ne el títol: Plantes medicinals de Catalunya. Però la intenció, expressada pels mateixos autors, no és la de ser exhaustius, sinó d'escollir les més representatives, una decisió que s'endevina, a priori, difícil. Esperem que sigui la seva voluntat oferir-nos un segon volum. En tot cas, per a ampliar-ne la informació, el mateix equip recentment ha fet pública la seva base de dades en forma de pàgina web: Etnobotànica dels Països Catalans (<https://etnobotanica.iec.cat>).

Durant els últims anys han vist la llum diverses publicacions sobre plantes medicinals, algunes d'elles dubtosament qualificades com a etnobotàniques perquè no sempre contenen informació ben contrastada, rigorosa i molt sovint es basen en reculls editats prèviament. *Plantes medicinals de Catalunya* sobresurt enfront d'aquest tipus de publicacions precisament per la seva originalitat, pel rigor i quantitat de la informació que presenta i per la qualitat de la seva redacció, cosa que el fa fàcil de comprendre alhora que agradable de llegir. Un llibre més que recomanable per a tots aquells que estiguin interessats en el món de les plantes medicinals, des de la perspectiva etnobotànica.

Anna M. Oliva Casas és llicenciada en biologia i doctora en neurociències per la Universitat Autònoma de Barcelona. La seva principal afició ha estat, des de sempre, tot el relacionat amb la natura sobretot en els camps de la botànica i l'etnobotànica. [Més ...](#)

Responsabilitat i precaució amb les plantes

